

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSAADVOKATER

Justitsministeriet
Politi- og strafferetsafdelingen
Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret

jm@jm.dk, rpe@jm.dk, kaa@jm.dk

FORMAND :
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21, 1. SAL
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@SWLP.DK

SEKRETARIAT :
ST. STRANDSTRÆDE 21, 1. SAL
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: PT@SWLP.DK

4. december 2014

Sagsnr. 2014-1924-0138, høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere mv., udlændingeloven og retsplejeloven (styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.)

Ved e-mail af 6. november 2014 har Justitsministeriet anmodet om Landsforeningen af Forsvarsadvokaters bemærkninger til ovennævnte udkast.

I den anledning kan Landsforeningen af Forsvarsadvokater oplyse, at Landsforeningen har en række betænkeligheder ved det fremsatte lovforslag.

Der er i indledningen til lovforslaget henvist til, at Regeringen den 19. september 2014 offentliggjorde en ny handlingsplan om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme.

Handlingsplanen indeholder en række konkrete tiltag, som skal styrke indsatsen på området. Handlingsplanen adresserer bl.a. udviklingen med de såkaldte *foreign fighters*, der rejser fra Danmark til udlandet (bl.a. Syrien og Irak) for at tilslutte sig militante oprørsbevægelser og deltage i væbnet kamp.

Det fremgår af handlingsplanen, at der bl.a. skal "fremsættes lovforslag om ændring af pasloven, der bl.a. skaber adgang til at inddrage passet fra en person, som mistænkes for at ville udrejse for at deltage i en væbnet konflikt, ligesom der vil blive åbnet for, at politiet vil kunne udstede et udrejseforbud til sådanne personer."

Det fremgår endvidere af handlingsplanen, at der skal "fremsættes lovforslag om ændring af udlændingeloven, der bl.a. skal sikre, at det vil kunne få opholdsretlige konsekvenser for en herboende udlænding, hvis den pågældende udrejser for at deltage i en væbnet konflikt."

Med den foreslåede ændring af pasloven lægges der op til at give politiet beføjelse til at nægte udstedelse af pas til danske statsborgere eller at inddrage et allerede udstedt pas i et nærmere bestemt tidsrum, når der er grund til at antage, at den pågældende vil udrejse for i udlandet at deltage i aktiviteter, som kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, den offentlige orden eller andre staters sikkerhed.

Inddragelse af pas forventes ifølge lovforslaget ikke i alle tilfælde at være tilstrækkeligt til at forhindre en person i at udrejse. Det foreslås derfor endvidere at give politiet beføjelse til at supplere en afgørelse om f.eks. pasinddragelse med et såkaldt udrejseforbud, hvorved en person forbydes at forlade Danmark i et nærmere bestemt tidsrum. Det foreslås, at overtrædelse af et udrejseforbud skal kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Med henblik på at sikre overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser foreslås det i tilknytning til ovenstående mulighed for at meddele udrejseforbud at give politiet mulighed for i særlige tilfælde at tillade udrejse til specifikke rejser. Det foreslås også at lade politiets afgørelser efter de foreslåede bestemmelser være omfattet af den samme adgang til domstolsprøvelse, som gælder for politiets øvrige afgørelser om pasinddragelse mv. efter pasloven.

Med den foreslåede ændring af udlændingeloven lægges der op til at en opholdstilladelse eller opholdsret bortfalder, hvis en udlænding opholder eller har opholdt sig uden for landet, og der er grund til at antage, at udlændingen under opholdet deltager eller har deltaget i aktiviteter, som kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, den offentlige orden eller andre staters sikkerhed.

Det er Landsforeningens opfattelse, at nægtelse af at få et pas og udrejseforbud eller bortfald af opholdstilladelse er ganske indgribende foranstaltninger.

Under henvisning til bl.a. EMRK. art. 8 om retten til privatliv og familieliv, og for så vidt angår den foreslåede ændring af pasloven også til artikel 2 i 4. tillægsprotokol om retten til at færdes frit og til frit at vælge opholdssted, bør der i hvert fald være klare og skrappe betingelser.

Formuleringen "når der er grund til at antage" anvendes som nævnt ovenfor både i forhold til danske statsborgere (pasloven) og udlændinge (udlændingeloven). I lovforslagets side 25 og 46 nævnes muligheden for brug af anonyme kilder og oplysninger fra PET. Et meget beskedent mistankekrav kombineret med materiale, som den enkelte har vanskeligt ved at imødegå, er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Landsforeningen skal derfor foreslå, at mistankekravet hæves.

Lovforslagets begreb "den offentlige orden" omfatter andre alvorlige forbrydelser, som vil kunne bringe den offentlige orden i fare, uden at der dog herved er fare for statens sikkerhed. Dette kan ifølge bemærkningerne bl.a. være drab, frihedsberøvelse, grov vold, ildspåsættelse eller anvendelse af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller kampstoffer. Begrebet bør præciseres til alene at vedrøre de alleralvorligste sager.

For så vidt angår de sager, hvor der er adgang til domstolsprøvelse, lægges der i lovforslaget op til en formulering om, at reglerne i retsplejelovens 4. bog om strafferetsplejen finder anvendelse med de fornødne lempelser. Det kan overvejes at tydeliggøre, at domsmænd skal medvirke.

Ved klager til Udlændingenævnet er det Landsforeningens opfattelse, at der skal gives mulighed for personligt fremmøde ved nævnsbehandlingen. Pågældende bør endvidere have adgang til at få beskikket en advokat.

På bestyrelsens vegne

Henrik Stagetorn